

(ויבואר להלן בפרק ו' כיצד ינהג ביהא מונח עד שיבוא אליהו). ואם אינה יקרה, ונראה שכבר התייאשו הבעלים, מותר לו להשתמש עימה, ויזהר לרשום בפנקסו שם האבידה, ומקום מציאתה, וכשיבואו הבעלים ויוכיחו שהאבידה שלהם, יחזיר^{יח}.

העיצה להמנע מספיקות, אם נתייאשו הבעלים או לא, הוא שיכוין בהגבתו שאינו רוצה לזכות בחפץ עד שיתייאשו הבעלים, ולאחר שעבר זמן שנראה שהתייאשו הבעלים זוכה באבידה^{יט}.

^{יח} שמעתי ממרן הגר"ש אלישיב שליט"א. ונבאר הדברים, נחלקו הפוסקים איך ינהג ביאוש שלא מדעת. לדעת הכ"מ (פט"ו מגו"א ה"א) והביאו בב"י (סי' ר"ס בסופו ד"ה "וכתב עוד") הגם שאסור ליטלו מ"מ אם עבר ונטל הא"ש, כי א"א לדעת מי הבעלים, וס"ל שרק ביש בו סימן והכריז ולא באו הבעלים, יהא מונח עד שיבוא אליהו. דעת הסמ"ע (סי' ר"ס ס"ק מ"ב), והדרישה ביאר יותר (שם ס"ק י"א), והו"ד בביאור הגר"א (שם ס"ק ל"ג), שאם נטל לאבידה ע"ד להחזירה, ואחרי שהגביה רואה שאב"ס מותר ליקחה לעצמו, כי הרים ע"ד להשיב. והעיר רע"א (חידושים), שלסמ"ע יהיה אסור להשתמש עד שיתייאשו הבעלים, וע"ע בנתה"מ ביאורים סי' ר"ס ס"ק י"ג ובט"ז שם במש"כ בדעת המחבר, דעת הש"ך (שם ס"ק כ"ו) שכל עוד שלא נודע מי הבעלים מותר לו להשתמש באבידה, אלא שאם הבעלים יבואו צריך להחזירה להם, כשיוכיחו שהחפץ שלהם, ובסי' רס"ב ס"ק ג' כ' הש"ך שרק לאחר יאוש מותר להשתמש, והיינו שצריך להמתין עד שודאי יתייאשו הבעלים. וכל אלו השיטות שזכרנו הם בדעת הרמב"ם (סי' ר"ס במחבר ס"ט וי'), אך דעת הטור (וכ"פ הרמ"א שם סעי' י'), שבכל אבידה שיש שאלה של יאוש שלמ"ד, יהא מונח עד שיבוא אליהו. וכנראה דעת הגריש"א שליט"א לעשות פשרה בין הש"ך ובין הרמ"א. ועי' בסוה"ס, בתשובות מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל אות ג'.

^{יט} דעת הרמב"ן, הו"ד בקצוה"ח סי' רנ"ט סק"א, שהמגביה אבידה נהיה בע"כ "שומר" עליה. אך במנחת פתים כ' שמדברי תוס' (דף כו ע"א ד"ה "ליזל") משמע דלא כרמב"ן, וכן הגר"ז בסי"א כתב בסתם כתוס'. גם בתרומת הכרי הוכיח מדברי תוס' הנ"ל דלא כרמב"ן. ועי' בקצוה"ח ר"ס רנ"ט שהקשה על הרמב"ן והעלה שאף הרמב"ן לא אמר אלא בכה"ג שקונה מדין חצר, אך כשאינו קונה מדין חצר מהני יאוש. ולפי החולקים על הרמב"ן יוצא, שאם מגביהה למציאה בתנאי שאינו "שומר" עליה, ולבינתים התייאשו הבעלים, זוכה בה אחרי יאושם, וכ"כ בפת"ח פ"ב הערה כ"ג. ויש שהעיר על דבריו שאחרי שלרמב"ן הוא נעשה שומר בע"כ, איך אפשר להתנות נגד זה. ושמעתי ממרן הגר"ש אלישיב שליט"א, שמאחר ואיכא ראשונים דפליגי ארמב"ן, ואבידה שאין בה סימן פטור מלהגביהה (עי' לעיל פרק א' סעי' ה') שפיר דמי אפשר להקל כשמגביהה להתנות כנ"ל.